

Motion till riksdagen 2021/22:3837

av **Maria Malmer Stenergard m.fl. (M)**

Reformerad arbetsskadeförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att tillsätta en utredning som tar fram en modell för en obligatorisk primär arbetsskadeförsäkring som vilar på försäkringsmässig grund och som skapar ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att skapa trygga och säkra arbetsmiljöer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Arbetsskadeförsäkringen kan ge ersättning vid skada på grund av olycksfall eller sjukdom i arbetet. Den är inte en primär försäkring utan ett komplement till den ersättning som utgår från sjukförsäkringen. Under år 2020 inträffade 24 arbetsolyckor med dödlig utgång i den svenska arbetskraften. Män drabbades oftare än kvinnor av arbetsolyckor med dödlig utgång och anmälde också fler arbetsolyckor som ledde till sjukfrånvaro. Kvinnor anmälde dock fler arbetsjukdomar och arbetsolyckor utan sjukfrånvaro än män. Under år 2020 anmäldes cirka 33 000 arbetsolyckor med sjukfrånvaro bland arbetstagare och egenföretagare.

Den som idag drabbas av en arbetsskada som nedsätter arbetsförmågan med minst en femtondel under minst ett år och som drabbas av en inkomstförlust på minst en fjärdedels basbelopp, kan få ersättning, det vill säga livränta, för inkomstförlusten upp till 7,5 basbelopp, vilket motsvarar 357 000 kronor för år 2021, från arbetsskadeförsäkringen.

Den som drabbas av arbetsskador där arbetsförmågan är nedsatt under kortare tid än ett år får normalt sett sjukpenning från sjukförsäkringen som kompletteras med arbetsskadesjukpenning, bland annat för att kompensera för karensdagar.

Anses arbetsförmågan vara permanent nedsatt erhålls sjukersättning. Den kompletteras sedan med ersättning i form av livränta om kraven för livränta uppfylls.

För dem som omfattas av kollektivavtal kan det även vara aktuellt med ersättning från Afa Försäkring, som är ett försäkringsbolag som ägs gemensamt av arbetsmarknadens parter.

Kostnaden för den sjukvård, den rehabilitering och de hjälpmedel som föranleds av arbetsskadan bekostas av regionerna. Om det blir aktuellt med arbetslivsinriktad rehabilitering bekostar Arbetsförmedlingen dessa insatser.

Detta är en förenklad beskrivning av varifrån ersättningarna kommer vid en arbetsskada och vilka instanser som står för olika kostnader. Hur stora de verkliga kostnaderna för arbetsskador är går idag inte att utläsa från befintlig statistik. De huvudsakliga kostnaderna för arbetsskador står sannolikt att finna i sjukförsäkringen, sjukersättningen och hälso- och sjukvården (regionerna). Det betyder också att den största delen av kostnaderna finansieras av skattebetalarna.

Oavsett vilken risk det finns att drabbas av en arbetsskada inom ett yrke eller på en arbetsplats så betalar arbetsgivaren 0,2 procent av bruttolönen i arbetsskadeavgift. Det är en avgift som arbetsgivaren inte kan påverka genom att arbeta arbetsskadeförebyggande, utan den är densamma för alla arbetsgivare oavsett hur säker eller farlig arbetsmiljön är. Några drivkrafter för arbetsgivaren att skapa en bra arbetsmiljö och på så vis få lägre avgifter finns således inte.

Internationellt sett är det vanligt, om det finns lagstiftat krav på det, att arbetsskador regleras genom att arbetsgivaren tecknar en försäkring som står för inkomstbortfallsersättning och sjukvårdskostnader i samband med arbetsskador.

Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen pekade även på det faktum att arbetsskadeförsäkringen endast är en sekundär försäkring och att de huvudsakliga kostnaderna för arbetsskador återfinns på annat håll. Regeringen bör därför tillsätta en utredning som tar fram en modell för en obligatorisk och primär arbetsskadeförsäkring som vilar på försäkringsmässig grund och som skapar ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare att skapa trygga och säkra arbetsplatser.

Maria Malmer Stenergard (M)

Mattias Karlsson i Luleå (M)

Arin Karapet (M)

Katarina Brännström (M)

Ann-Sofie Alm (M)